

Sygn. akt VIII Pz 38/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Kalinka

Sędziowie: SSO Grzegorz Tyrka

SSR del Magdalena Kimel (spr)

po rozpoznaniu sprawy w dniu 29 listopada 2017 w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie H. L.

przeciwko B. K. (K.)

o odszkodowanie

na skutek zażalenia powódki H. L.

od postanowienia zawartego w punkcie drugim wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 4 września 2017 sygn. akt IV P 294/17

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie

(-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Powódka H. L. pozwem skierowanym przeciwko B. K. domagała się przywrócenia do pracy na dotychczasowym warunkach pracy i płacy w związku z niezgodnym z prawem wypowiedzeniem umowy o pracę.

W piśmie z dnia 28 czerwca 2017 r. powódka zmieniła żądanie i wniosła o zasądzenie kwoty 6.000 zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę.

Wyrokiem z dnia 4 września 2017 r. Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach oddalił powództwo, zasądził od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego K. S. kwotę 166,05 zł brutto tytułem nieopłaconej pomocy prawnej jako pełnomocnika powódki z urzędu i odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu.

Orzeczenie o kosztach pełnomocnika powódki z urzędu Sąd Rejonowy oparł na § 4 ust 2 w zw z §15 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

Zażalenie na postanowienie zawarte w punkcie drugim wyroku w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w części niezasadzonej kwoty 1.494,45 zł, wniósł pełnomocnik powódki, domagając się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa kwoty 1.660,50 zł brutto (w miejsce kwoty 166,05 zł), tytułem nieopłaconej pomocy prawnej jako pełnomocnika powódki z urzędu i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm prawem przepisanych.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść postanowienia tj:

- § 15 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, poprzez niewłaściwe zastosowanie;

- § 15 ust 1 pkt 2 w zw z § 8 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu poprzez ich niezastosowanie.

W uzasadnieniu zażalenia pełnomocnik powódki podniósł, że w niniejszej sprawie powódce zgodnie z treścią art. 50 § 3 i 4 kp, przysługiwało wyłączenie roszczenia o zapłatę odszkodowania, zatem brak jest podstaw do zastosowania regulacji prawnych dotyczących spraw, w których są lub mogą być rozpatrywane inne roszczenia alternatywne, w tym uregulowania zawartego w § 15 ust 1 pkt 1 rozporządzenia. Hipotezą normy zawartej w tym przepisie nie są objęte sprawy o odszkodowania z tytułu nieuzasadnionego, lub dokonanego z naruszeniem przepisów wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas określony (uchwała SN a dnia 24.07.2009 r. I PZP 3/09, wyrok SN z dnia 02.03.2011 r. II PZ 2/11). Zdaniem skarżącego, należne pełnomocnikowi powódki wynagrodzenie za prowadzenie sprawy przed Sądem I Instancji winno zostać określone na podstawie § 15 ust 1 pkt 2 rozporządzenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zaskarżone postanowienie odpowiada prawu.

Rozstrzygając o kosztach zastępstwa procesowego prawidłowo Sąd Rejonowy zastosował § 15 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U z 2016 r, poz. 1715) który stanowi, że opłaty wynoszą w sprawach z zakresu prawa pracy o nawiązanie umowy o pracę, uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, przywrócenie do pracy lub ustalenie sposobu ustania stosunku pracy – 90 zł.

Postawą zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w rozpoznawanej sprawie nie jest § 15 ust 1 pkt 2 w zw z § 8 pkt 4 rozporządzenia.

Istotnie w powołanej przez skarżącego uchwale z dnia 24.07.2009 r. (IPZP 3/09) i w wyroku z dnia 02.03.2011 r. (II PZ 2/11), Sąd Najwyższy przyjął możliwość zasądzenia w sprawie o odszkodowanie, w związku z wypowiedzeniem umowy o pracę zawartej na czas określony, z naruszeniem przepisów o wypowiedzeniu takiej umowy, opłatę za czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego wg przepisu § 11 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. Sąd rozpoznający tą sprawę nie podziela tego stanowiska.

Zdaniem Sądu Okręgowego, nie ma podstaw, aby w przypadku spraw o roszczenia, których źródłem jest naruszające przepisy rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem, wartość minimalnych stawek, według których ustala się wynagrodzenie radcy prawnego lub adwokata była różnicowana i ustalana w oparciu o inne stawki, niż te które przewidziane zostały w sprawach, w których przedmiot roszczenia opisany został w § 15 ust 1 pkt 1 rozporządzenia.

Koszty zastępstwa procesowego, niezależnie od tego czy pracownikowi przysługuje roszczenie o przywrócenie do pracy i roszczenie alternatywne o odszkodowanie, czy wyłączenie roszczenie o odszkodowanie w związku z wadliwym rozwiązaniem umowy o pracę, powinny być ustalane według tych samych zasad.

W każdej z tych spraw, przedmiot powództwa związany jest z faktem bezprawnego rozwiązania umowy o pracę. Istotna jest zatem w tym przypadku identyczność przesłanek materialno-prawnych dochodzonych roszczeń. Zarówno w sprawie dotyczącej niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, jak i w sprawie dotyczącej niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy zawartej na czas określony, ustaleniu podlegają te same okoliczności faktyczne. Ani charakter sprawy, ani niezbędny nakład pracy, ani wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy, nie różni się tylko z tego powodu, że pracownikowi przysługuje roszczenie o przywrócenie do pracy i roszczenie alternatywne o odszkodowanie, lub wyłącznie roszczenie o odszkodowanie.

Należy podkreślić, że wysokość odszkodowania nie jest istotą tego rodzaju spraw. Formuła odwołania od wypowiedzenia, sprawia, że odwołanie dotyczy w takim samym stopniu uznania wypowiedzenia za bezskuteczne, przywrócenia do pracy jak i odszkodowania. Jest to zatem ten sam rodzaj sprawy, sprowadzający się w istocie do tego samego, niezależnie od roszczeń przysługujących pracownikowi. Skuteczna realizacja roszczenia lub brak podstaw do jego uwzględnienia wiąże się z potrzebą wykazania takich samych podstaw faktycznych, zarówno w sprawach o odszkodowanie jak i w sprawach, gdzie w odwołaniu od wypowiedzenia pracownik żąda przywrócenia do pracy. Należy zwrócić uwagę, że w przypadku roszczeń opartych na art. 45 czy też 56 kp, zakres rozpoznania sprawy często jest szerszy, jeśli pracownik kwestionuje także zasadność rozwiązania umowy o pracę. Często sprawy o przywrócenie do pracy są bardziej zawile i wymagające większego nakładu pracy pełnomocnika, a nadto mają wyższą wartość przedmiotu sporu.

Również zatem wartość majątkowa roszczeń nie uzasadnia zróżnicowania sposobu ustalenia stawki minimalnej w odniesieniu do roszczenia o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony (o przywrócenie do pracy) i o odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę zawartej na czas określony.

Sprawy o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne lub o przywrócenie do pracy są sprawami o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu i wartość przedmiotu zaskarżenia ustala się wg reguł określonych w art. 23¹ k.p.c., zaś odszkodowanie przysługuje w wysokości wynagrodzenia za okres wypowiedzenia (umowy o pracę na czas nieokreślony), lub za okres do którego umowa miała trwać, nie więcej jednak niż za 3 miesiące (umowy o pracę na czas określony). W konsekwencji wartość przedmiotu sporu ustalona zgodnie z art. 23¹ k.p.c., może być wielokrotnie wyższa od wartości odszkodowania. Z tego też punktu widzenia nie zachodzą podstawy do różnicowania stawki minimalnej wynagrodzenia w zależności od tego, czy sprawa dotyczy uznania wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne lub przywrócenie do pracy, czy też odszkodowania w związku z bezprawnym rozwiązaniem umowy o pracę.

Zatem w sprawach, w którym przedmiotem sporu są roszczenie mające podstawę w art. 45 kp, art. 50 kp, art. 56 kp, powinny być stosowane takie same stawki jakie przewidziane są dla spraw z zakresu prawa pracy o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, przywrócenia do pracy lub ustalenia sposobu ustania stosunku pracy.

W uchwale z dnia 24 lutego 2011 r., I PZP 6/10 (OSNP 2011, nr 21-22, poz. 268), mającej moc zasady prawnej, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że podstawę zasądzenia przez sąd opłaty za czynności adwokata z tytułu zastępstwa prawnego w sprawie ze stosunku pracy o odszkodowanie, o którym mowa w art. 56 § 1 KP w związku z art. 58 KP, stanowi stawka minimalna określona w § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.). Zajmując takie stanowisko, Sąd Najwyższy stwierdził między innymi, iż niska stawka minimalna wynagrodzenia adwokata w sprawie o przywrócenie do pracy realizuje

określone wartości podlegające ochronie. Chodzi o łatwy dostęp do sądu (por. art. 461 § 1¹ KPC) i tani dostęp do profesjonalnej pomocy prawnej w sprawach typowych roszczeń pracownika dotyczących rozwiązania stosunku pracy (por. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 sierpnia 2006 r., SK 23/05). Nie ma podstaw do kwestionowania zgodności tej regulacji (§ 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia) z ustawą i Konstytucją RP. To zaś prowadzi do wniosku, że § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie w zakresie dotyczącym odszkodowania, o którym mowa w art. 56 § 1 KP w związku z art. 58 KP, jest niezgodny z art. 16 ust. 3 Prawa o adwokaturze, gdyż dla takiej sprawy ustala zdecydowanie wyższą stawkę minimalną niż w sprawie o przywrócenie do pracy, która jest tego samego rodzaju, bardziej zawiła i wymagająca większego nakładu pracy adwokata, a nadto ma wyższą wartość przedmiotu sporu (...). Oznacza to, że należy odmówić stosowania § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie w zakresie dotyczącym odszkodowania, o którym mowa w art. 56 § 1 KP w związku z art. 58 KP. Stawkę minimalną wynagrodzenia adwokata w takiej sprawie należy więc ustalić według § 5 rozporządzenia, czyli według stawki w sprawie o najbardziej zbliżonym rodzaju, a taką sprawą niewątpliwie jest sprawa o przywrócenie do pracy, w której stawka minimalna wynagrodzenia adwokata wyznaczona jest przez § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia.

Wprawdzie cytowana uchwała dotyczyła stanu faktycznego w którym pracownikowi przysługiwały roszczenia alternatywne: przywrócenie do pracy lub odszkodowanie, niemniej jednak sam fakt, że w rozpoznawanej sprawie zgłoszone ostatecznie roszczenie jest jedynym roszczeniem przysługującym pracownikowi, nie daje podstaw do różnicowania wysokości stawek minimalnych. Należy mieć na uwadze, że w art. 50 § 5 kp, został wprowadzony wyjątek od zasady, że w przypadku umowy na czas określony wypowiedzianej z naruszeniem przepisów o wypowiedzaniu pracownikom przysługuje wyłącznie odszkodowanie. Pracownikom wymienionym w art. 50 § 5 kp: tj. pracownicy w ciąży, lub w okresie urlopu macierzyńskiego, pracownikowi - ojcu wychowującemu dziecko w okresie korzystania z urlopu macierzyńskiego, pracownikowi w okresie korzystania z ochrony stosunku pracy na podstawie ustawy o związkach zawodowych przysługuje roszczenie o przywrócenie do pracy.

Różnicowanie zatem stawek minimalnych tylko ze względu na to czy bezprawne wypowiedzenie dotyczy umowy o pracę zawartej na czas określony czy nieokreślony, nie ma racjonalnych podstaw. Cytowany art. 50 § 3 kp wprowadzałby bowiem dodatkowe rozróżnienie ze względu na podmiot występujący z roszczeniem. W sprawie dotyczącej wadliwego wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas określony inna stawka wynagrodzenia przysługiwałaby pełnomocnikowi reprezentującemu pracownika podlegającego ochronie, a inna pełnomocnikowi reprezentującemu pracownika, którego stosunek pracy ochronie nie podlega. Stawka wynagrodzenie pełnomocnika różnicowana byłaby nie tylko z uwagi na przedmiot sprawy ale także z uwagi na podmiot występujący z roszczeniem.

Niezależnie zatem od tego, czy przedmiot powództwa oparty jest na art. 45 kp, art. 50 kp czy 56 kp, stawka wynagrodzenia pełnomocnika powinna być ustalona według tych samych zasad.

Reasumując, stawkę minimalną wynagrodzenia radcy prawnego w rozpoznawanej sprawie prawidłowo Sąd pierwszej instancji ustalił według § 15 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3.10.2016 r w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na mocy art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c. oddalił zażalenie jako nieuzasadnione.

(-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSR del Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia